

Cofnodion Cyfarfod y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Iachach a gynhaliwyd o bell, drwy fideo-gynadledda, ddydd Iau, 16 Rhagfyr 2021

Yn bresennol: Y Cyngorwyr Bryan Davies, Gethin Davies, Marc Davies, Odwyn Davies, Elaine Evans, Keith Evans, Alun Lloyd-Jones, Hag Harries, Lyndon Lloyd MBE, Daniel Potter, John Roberts, Mark Strong, Lynford Thomas ac Ivor Williams.

Aelodau'r Cabinet yn bresennol: Y Cyngorwyr Dafydd Edwards, Rhodri Evans, Gareth Lloyd ac Alun Williams

Swyddogion yn bresennol: Anne-Louise Davies, Alwen Edwards, Llŷr Hughes, Elizabeth Upcott, Donna Pritchard, Alun Williams

10am – 12.15pm

1 Ymddiheuriadau

Ymddiheurodd y Cyngorwyr Paul Hinge a Catherine Hughes am nad oedd modd iddynt ddod i'r cyfarfod.

2 Datgelu Buddiannau Personol / Buddiannau sy'n Rhagfarnu (gan gynnwys datganiadau chwipio)

Roedd y Cyngorwydd Alun Williams wedi datgelu buddiant personol o dan eitem 7.

3 Polisi Grantiau a Benthyciadau

Tynnwyd eitem 3 o'r agenda. Cyflwynir yr adroddiad mewn cyfarfod yn y dyfodol.

4 Adolygu Polisi Trwyddedu Cerbydau Hacni a Cherbydau Hurio Preifat y Cyngor - Bysus a dynnir gan geffylau

Cyflwynwyd adroddiad i'r Pwyllgor gan y Cyngorwydd Gareth Lloyd a'r Rheolwr Safonau Masnach a Thrwyddedu. Roedd unigolyn wedi cysylltu â'r Awdurdod yn mynegi diddordeb mewn defnyddio cart a cheffyl i fynd â theithwyr ar hyd y Promenâd yn Aberystwyth.

Nid yw'r Polisi Cyfredol ar Gerbydau Hacni a Cherbydau Hurio Preifat yn cynnwys cart a cheffyl/ omnibws ac ar hyn o bryd nid oes gan Gyngor Sir Ceredigion unrhyw is-ddeddfau mewn lle ar gyfer rheoleiddio omnibwsus.

Ni all cart a cheffyl sy'n darparu cludiant cyhoeddus gael ei drwyddedu fel cerbyd hurio preifat am fod yr elfen yma'n gaeth i gerbydau modur yn unig. Gall cart a cheffyl gael ei drwyddedu i'w ddefnyddio fel 'omnibws' o dan Ddeddf Cymalau Heddlu'r Dref 1889. Fodd bynnag er mwyn trwyddedu a defnyddio omnibwsus o'r fath byddai'n ofynnol i'r Awdurdod yn gyntaf:

1) Diwygio ei Bolisi Cyffredinol er mwyn cyflwyno amodau trwyddedu newydd a phenodol ar gyfer y math yma o gludiant, a

2) Mabwysiadu is-ddeddf newydd i reoleiddio ceirt a cheffylau / omnibwsus.

Bu i'r Gwasanaeth dderbyn cyfanswm o 216 ymateb i'r ymgynghoriad yma. Ceir dadansoddiad cryno o'r ymatebion ynghlwm yn Atodiad B y papurau.

Gofynnwyd i'r Pwyllgor ystyried cynnwys yr adroddiad yma a'r ymatebion i'r ymgynghoriad ac argymhell i'r Cabinet naill ai:

1. nad yw'r newid i'r polisi arfaethedig yn angenrheidiol ac y dylai'r Awdurdod ystyried parhau fel sir "heb omnibysus",
neu
2. bod newid arfaethedig i'r polisi yn angenrheidiol er mwyn caniatáu omnibysus yn Aberystwyth a/neu unrhyw ardal arall o'r sir lle byddai angen gwneud y canlynol:
  - a) mabwysiadu'r amodau trwyddedu newydd, a
  - b) mabwysiadu is-ddeddf newydd ar gyfer y trywydd penodol newydd a/neu unrhyw drywydd omnibws arfaethedig yn y dyfodol er mwyn gweithredu'n effeithiol unrhyw gamau sy'n groes i amodau'r drwydded.

Codwyd cwestiynau gan yr aelodau gan gynnwys y trefniadau ar gyfer y man troi a ddefnyddir gan y ceffyl a'r cart i droi yn yr harbwr, a ble fydd y cerbyd cludo ar gyfer y ceffyl a'r cart yn cael ei barcio. Pwysleisiwyd y dylai lles anifeiliaid fod yn flaenoriaeth ac y dylid codi'r arwyddion cywir.

Cydnabu'r Pwyllgor yr ymatebion i'r ymgynghoriad.

Yn dilyn rhagor o drafod CYTUNODD y Pwyllgor i argymhell fod newid arfaethedig i'r polisi yn angenrheidiol er mwyn caniatáu omnibysus yn Aberystwyth a/neu unrhyw ardal arall o'r sir lle byddai angen gwneud y canlynol:

- a) mabwysiadu'r amodau trwyddedu newydd, a
- b) mabwysiadu is-ddeddf newydd ar gyfer y trywydd penodol newydd a/neu unrhyw drywydd omnibws arfaethedig yn y dyfodol er mwyn gweithredu'n effeithiol unrhyw gamau sy'n groes i amodau'r drwydded.

5 Adroddiad Rheoli Perfformiad y Gwasanaeth Adolygu Annibynnol, Chwarter 1 2021-2022

Bu i'r Cynghorydd Alun Williams a'r Rheolwr Tîm Diogelu Oedolion gyflwyno i'r Pwyllgor Adroddiad Rheoli Perfformiad y Gwasanaeth Adolygu Annibynnol, Chwarter 1 2021-2022. Caiff adroddiadau chwarterol eu rhoi gerbron y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Iachach fel rhan o'r ystyriaeth barhaus o'r pwnc i sicrhau bod yr Awdurdod Lleol yn cyflawni ei ddyletswyddau fel y Rhiant Corfforaethol.

Roedd yr adroddiad yn cynnwys y safonau a'r targedau cenedlaethol a lleol a ddefnyddir i fesur y canlyniadau ar gyfer plant sy'n derbyn gofal a phlant sydd wedi gadael gofal adeg eu cyfarfod adolygu, ac mae'n cynnwys Dangosyddion Perfformiad Llywodraeth Cymru.

Ystyriodd y Pwyllgor bwyntiau allweddol yr adroddiad.

Holodd yr Aelodau ynghylch nifer yr atgyfeiriadau diogelu yn dilyn diwedd y cyfnod clo; sut yr ymdrinnir â phryderon am gamdriniaeth a riportir i'r gwasanaeth a beth yw'r gweithdrefnau sydd ar waith.

Nodwyd y daw argymhellion yn dilyn yr ymchwiliadau i'r ddau ddigwyddiad diweddar yn y Deyrnas Unedig, a bydd angen i bob awdurdod ystyried y rhain ac adolygu eu gweithdrefnau.

Cynigiwyd bod swyddogion yn trafod gyda'r gwasanaeth addysg er mwyn i nifer y Plant sy'n Derbyn Gofal yn yr ysgolion fod yn eitem sefydlog ar agenda cyfarfodydd cyrff llywodraethu'r ysgolion.

Esboniodd y swyddogion fod gan bob person ifanc gynorthwydd personol sy'n gweithio'n agos gyda nhw o ran tai, hyfforddiant, addysg ac ati i gefnogi'r pontio i fod yn oedolyn. Mae'r ddarpariaeth hon ar waith tan eu bod yn bump ar hugain oed.

Gofynnodd aelod am sicrwydd fod gan y gwasanaeth ddigon o adnoddau. Ar hyn o bryd mae yna swyddi gwag ac mae'r gwasanaeth yn ceisio recriwtio iddynt, ond mae hon yn broblem ranbarthol a chenedlaethol. Mae ymgyrchoedd recriwtio wrthi'n digwydd.

Cytunodd y Pwyllgor i nodi cynnwys yr adroddiad a gweithgarwch yr Awdurdod Lleol.

6 Adroddiad Blynyddol Cyfarwyddwr Statudol y Gwasanaethau Cymdeithasol 2019-2020

Bu i'r Cynghorydd Alun Williams a'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol - Porth Gofal gyflwyno Adroddiad Blynyddol Cyfarwyddwr Statudol y Gwasanaethau Cymdeithasol 2019-20. Nod yr Adroddiad Blynyddol yw creu darlun cyflawn o Adran y Gwasanaethau Cymdeithasol yng Ngheredigion gan hefyd ddarparu adborth amserol ar brosesau cynllunio a chyllido. Mae'r adroddiad ar gyfer blwyddyn 2019 - 2020 yn un hanesyddol yn sgil dechrau cyfnod Covid-19 ym mis Mawrth 2020. Bu i Lywodraeth Cymru ymestyn y cyfnod amser ar gyfer cwblhau'r adroddiad yn sgil yr angen i swyddogion ffocysu ar ddarparu gwasanaethau hanfodol yn ystod y Pandemig. Yn ogystal, nid oedd y gofynion gymaint ar Gynghorau i ddarparu gwybodaeth perfformiad ac adlewyrchir hyn yn yr adroddiad.

Ar ôl ymgymryd â swydd Cyfarwyddwr Statudol dros dro am Wasanaethau Cymdeithasol ym mis Tachwedd 2019, cwblhawyd yr adroddiad gan D Pritchard y Swyddog Arweiniol Corfforaethol ar gyfer Porth Gofal a Dirprwy Gyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol. Mae'r adroddiad yn disgrifio sut y mae Adran Gwasanaethau Cymdeithasol Ceredigion wedi perfformio yn ystod y flwyddyn (2019 - 2020) yng nghyd-destun newidiadau mawr yn yr amgylchedd gwaith. Mae'r adroddiad hefyd yn nodi'r blaenoriaethau ar gyfer 2020-2021 gan ystyried fod y Pandemig wedi parhau i fod yn ddylanwad mawr ar y modd y cafodd gwasanaethau eu darparu.

Nodwyd y bydd y swyddogion yn adolygu ffurf adroddiadau'r dyfodol.

Cytunodd y Pwyllgor i nodi cynnwys yr adroddiad.

7 Cyd-Bwyllgor Canolbarth Cymru ar gyfer Iechyd a Gofal - Adroddiad diweddariad Hydref 2021

Rhodddwyd y diweddaraf i'r Pwyllgor am Gyd-Bwyllgor Canolbarth Cymru ar gyfer Iechyd a Gofal. Cyfarfu Cyd-Bwyllgor Canolbarth Cymru o bell dros Zoom ar 18 Hydref 2021 a rhodddwyd y cyfle i'r cyhoedd ymuno â'r cyfarfod 'byw' i arsylwi a gofyn cwestiynau / mynegi pryderon yn ystod y sesiwn 'Gwranddo arnoch chi'. Prif bwyslais y Cyd-bwyllgor oedd trafod y gwaith parhaus a wneir ar flaenoriaethau a chynllun cyflawni 2021/22 a chynlluniau Adfer Blynyddol/ COVID-19 y sefydliad.

Cododd yr Aelodau bryder ynghylch anawsterau'r cyhoedd wrth geisio cael apwyntiad gyda meddyg.

Cytunodd y Pwyllgor i nodi cynnwys yr adroddiad.

8 Blaenraglen Waith Ddrafft 2021-2022

Rhodddwyd ystyriaeth i Flaenraglen Waith Ddrafft 2021-2022 fel y'i cyflwynwyd. CYTUNWYD i nodi cynnwys yr adroddiad ar yr amod yr ychwanegir yr isod:

- Y diweddaraf am Hafan Deg
- Polisi Grantiau a Benthyciadau
- Y diweddaraf am y Canolfannau Llesiant
- Y Tîm Troseddwr Ifanc

9 Cofnodion cyfarfodydd y Pwyllgor a gynhaliwyd ar 6 Hydref 2021 a 20 Hydref 2021 ac unrhyw faterion sy'n codi ohonynt

Penderfynodd y Pwyllgor gadarnhau fod Cofnodion y Cyfarfodydd a gynhaliwyd ar 6 Hydref 2021 a 20 Hydref 2021 yn gywir.

Materion yn codi - Dim.

10 Unrhyw fater arall

Holodd aelod a oedd uned dementia yn cael ei datblygu yn Hafan Deg. Dywedodd y swyddogion fod yr awdurdod wedi llwyddo i gael cyllid ar gyfer cynllun peilot ar gyfer adain dementia gyda gardd. Ar hyn o bryd mae'r awdurdod yn mynd allan i dendr ar gyfer y prosiect. Os bydd y cynllun peilot yn llwyddiannus bydd yr awdurdod yn edrych ar sut y gellir cyflwyno hyn ar draws y Sir.

Hysbyswyd y Pwyllgor fod yr awdurdod wedi llwyddo hefyd i gael cyllid Pwysau'r Gaeaf a ddefnyddir ym mhob un o gartrefi gofal y cyngor yn y sir.

Mae sgysiau yn mynd rhagddynt ynghylch y posibilrwydd o gael cartref gofal newydd yn y sir. Rhoddir diweddariad mewn cyfarfodydd yn y dyfodol os bydd datblygiadau pellach.

Cadarnhawyd yng nghyfarfod y Pwyllgor a gynhaliwyd ar xxxx 2022

Cadeirydd: